

FREDERICIA FOR VERDENSMÅLENE

Indhold

Forord.....	3
Introduktion: Sammen om en attraktiv og bæredygtig kommune	4
Læring, handlekraft og fællesskaber.....	5
Lige muligheder for et sund og godt liv	7
Bæredygtig by og lokalsamfund.....	9
Livet i naturen.....	11
Bæredygtig vækst og erhvervsudvikling	13
Bæredygtig forsyning og ansvarligt forbrug	15
Kommunen som bæredygtig koncern	17
Vandet omkring os	19

Forord

Følger

UDKAST

Introduktion: Sammen om en attraktiv og bæredygtig kommune

Fredericia Byråd har besluttet at arbejde ud fra FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling frem mod 2030. Verdensmålene skal være vores fælles løftestang for udviklingen af Fredericia - en udvikling, vi vil skabe i tæt samarbejde med kommunens borgere, foreninger og virksomheder. Ambitionen er bæredygtig vækst og velfærd.

Med **Fredericia for Verdensmålene** sætter Fredericia Byråd retningen for de kommende års udvikling. Vi sætter i fællesskab ind på tværs af alle kommunens opgaveområder, og indsatserne vil dække alle aspekter af bæredygtighed både miljømæssigt, socialt og økonomisk.

Fredericia Kommune skal være en kommune med handlekraftige borgere, foreninger og virksomheder, der alle er medspillere, og derfor skal vi være lyttende, inddragende og involverende omkring arbejdet med en bæredygtig vækst og velfærd. Processen med at udarbejde **Fredericia for Verdensmålene** har involveret borgere, foreninger, virksomheder og medarbejdere i kommunen. Dette vil fortsætte, når **Fredericia for Verdensmålene** skal implementeres.

Fredericia for Verdensmålene udgør kommunens strategi for bæredygtig udvikling i henhold til Planlovens §33 gældende for perioden 2020 til 2023.

I 2018 blev Fredericia Kommune optaget som medlem af WHO Healthy City Network. Som medlem af netværket og som Fredericia Sund By er kommunen ligeledes forpligtet til at arbejde med FN's 17 verdensmål, da de danner den strategiske ramme for netværkets udvikling af sunde byer. **Fredericia for Verdensmålene** indgår dermed som en integreret del af arbejdet som Fredericia Sund By.

(Kort intro til de efterfølgende temaer/læsevejledning – uddybes i den endelige version).

Fredericia for Verdensmålene består af 7 temaer for bæredygtig udvikling samt en fortælling om vandets betydning for Fredericia ud fra et bæredygtighedsperspektiv. Temaerne er handlingsanvisende og vil i de kommende år blive fulgt op med konkrete indsatser. De 7 temaer er tæt forbundne, og de skal derfor ses i en sammenhæng og ikke som adskilte indsatsområder. Der vil i implementeringen af **Fredericia for Verdensmålene** være et særligt fokus på sammenhængen mellem temaerne.

[Illustration med cirkel, der viser interessenterne, temaerne og verdensmålene – er vedlagt som separat bilag]

Læring, handlekraft og fællesskaber

Boks: Handlekraft defineres som evne og vilje til at omsætte indsigter i handlinger.

Vi vil være fællesskabets kommune. Alle skal opleve, at de kan være med til at gøre en forskel for andre, for miljøet, for sundheden, for klimaet. Vi skal være handlekraftige sammen – og gerne på tværs af virksomheder, kommune, foreninger og borgere. Det har vi brug for, når vi sammen skal sætte handling bag verdensmålene.

Verdensmålene skal omsættes til hverdagsmål. Vi ved, at børnene er fremtiden. Derfor vil vi være kommunen, hvor børn og unge aktivt og sammen med øvrige borgere tager del i at præge udviklingen. Vi er allerede i gang med Børnenes Verdensmål, der er udviklet lokalt i Fredericia.

Vi har alle brug for løbende at få ny indsigt, som kan motivere og hjælpe os til at opretholde et godt helbred, handle bæredygtigt med respekt for miljøet og for en ansvarlig produktion. Det betyder, at livslang læring er centralt. Både unge, voksne og virksomheder efterspørger viden om, hvad der *egentlig* er det mest ansvarlige og bæredygtige. Derfor skal vi arbejde for, at borgere i alle aldre - såvel som virksomheder - har den fornødne viden til at kunne handle så bæredygtigt som muligt.

Det vil vi gøre:

Vi vil sikre, at vores børn og unge i dagtilbud, på skoler og ungdomsuddannelser lærer om bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab, så de kan være med til at finde mere bæredygtige løsninger i hverdagen. Det indebærer et bredt kendskab og handlekompetence i forhold til bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, cirkulær tænkning og påskønnelse af kulturel diversitet og biologisk mangfoldighed.

Vi vil fremme, at alle borgere kan tage del i lærerige, sociale eller handlekraftige fællesskaber, der bl.a. er med til at fremme sundhed og livskvalitet.

Vi vil samarbejde med forskellige aktører for at styrke viden om bæredygtig vækst og velfærd blandt andet gennem uddannelse, kompetenceudvikling og understøttelse af fællesskaber og netværk.

Vi vil arbejde målrettet med information og videndeling i forhold til særligt prioriterede temaer inden for bæredygtig udvikling, ligesom vi vil udvikle forskellige informationskanaler.

Vi vil gennem samarbejde med Business Fredericia skabe inspirerende fora med erhvervslivet for at tilskynde til en mere bæredygtig drift og vækst. Vi vil eksempelvis arbejde med cirkulær økonomi, ansvarlig produktion, fremme af lokal biodiversitet i ejendomsdriften, rummelige arbejdspladser med videre.

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- *Grøn generation*
- *Strategi for udsathed*
- *Politik for fællesskab og civilsamfund*
- *Fredericia Sund By mikro-partnerskaber*
- *Forskellige partnerskabsaftaler med samarbejdspartnere*

Særligt relevante verdensmål for dette tema:

Verdensmål 4: Kvalitetsuddannelse

Delmål 4.7: Undervis i bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab

Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion

Delmål 12.6: Motiver virksomheder til at agere bæredygtigt

Delmål 12.8: Giv alle mennesker viden og forståelse for at kunne leve bæredygtigt

Verdensmål 13: Klimaindsats

Delmål 13.3: Opbyg viden og kapacitet til at imødegå klimaforandringer

Verdensmål 17: Partnerskaber for handling

Delmål 17.14: Styrk sammenhængen i politikker for bæredygtig udvikling

Delmål 17.17: Tilskynd effektive partnerskaber

Lige muligheder for et sund og godt liv

Vi vil være sund kommune. Muligheden for et godt, sundt og bæredygtigt liv er tæt forbundet med de omgivelser, hvor man er født, vokser op, lever, arbejder, leger, går i skole, arbejder og bliver ældre. Alle skal have lige muligheder for et godt og sundt liv på tværs af alder og sociale og økonomiske forskelle.

Alle borgere skal opleve sammenhæng og følelsen af at kunne håndtere sit liv i forskellige livssituationer. Børn, unge, voksne og ældre skal trives og være en del af fællesskabets Fredericia.

Børn og unge skal have en god start på livet. De har ret til at være en del af et trygt fællesskab og et inspirerende læringsmiljø, så de er i stand til at gribe livets mange udfordringer og muligheder. Vi skal gøre os umage for, at så mange fredericianere som muligt får mulighed for at forsørge sig selv. Det kræver uddannelse, kompetenceløft, jobmuligheder og velfungerende familier. Vore ældre borgere skal være aktive og livsglade, og de skal have mulighed for at leve længst muligt i eget liv.

Den enkelte har naturligvis et ansvar for sit eget liv. Ikke alle har samme forudsætninger og livsbetingelser, og som kommune har vi derfor et stort ansvar for at skabe de rette rammer og tilbud og få alle med. Det skal ske i tæt samarbejde med borgerne selv, egen læge, sygehuse, frivillige, foreninger, organisationer og virksomheder.

Kultur-, idræts- og fritidsliv spiller en stor rolle i Fredericia. Kulturinstitutioner, foreninger, musikliv m.m. skaber i samspil med borgerne meningsfulde fællesskaber. De understøtter i høj grad udviklingen af et godt og sundt liv i Fredericia.

Vi må være fælles om at skabe lige muligheder for et godt liv.

Det vil vi gøre

Vi vil skabe og fremme sundhed og trivsel lige der, hvor folk lever deres liv. Vi gør det gennem partnerskaber, forebyggende og sundhedsfremmende indsatser og sunde rammer. Vi har et særligt fokus på tobaksforebyggelse, fysisk aktivitet gennem hele livet og mental sundhed.

Vi vil fortsat udvikle det nære sundhedsvæsen og vores Sundhedshus, og vi vil have fokus på lige adgang til sundhedstilbud. Det skal ske gennem et tæt samarbejde med læger, sygehuse og Region Syddanmark.

Vi sætter tidligt og målrettet ind i forhold til børns trivsel, læring og deltagelse i fællesskaber – herunder også muligheden for at deltage aktivt i foreninger og andre fritidstilbud

Vi vil arbejde tværgående, når familier og borgere har særlige behov for en helhedsorienteret indsats.

Vi vil fortsætte arbejdet med at tage fælles handling igennem netværk, når forskellige udfordringer i forhold til udsathed kalder på handling og koordinering. Vi vil arbejde hen mod, at anvende tilgangen omkring handling gennem netværk på andre fagområder.

Vi vil arbejde med den værdiskabende tilgang og derigennem sætte borgere bedre i stand til selv at klare hverdagen og til at leve et aktivt og uafhængigt liv så længe som muligt.

Vi vil forebygge misbrug af enhver karakter.

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- *Strategi for udsathed*
- *Børne- og ungepolitik*
- *Kultur- idræts- og fritidspolitik*
- *WHO Healthy Cities*
- *Sundhedsaftalen*
- *Fredericia Sund By mikro-partnerskaber*
- *Forskellige partnerskabsaftaler med samarbejdspartnere*

Særligt relevante verdensmål for dette tema:

Verdensmål 3: Sundhed og trivsel

Delmål 3.4: Red flere fra at dø af ikke-smitsomme sygdomme og styrk mental sundhed

Delmål 3.5: Forebyg og behandl stof- og alkoholmisbrug

Verdensmål 4: Kvalitetsuddannelse

Delmål 4.4: Øg antallet af mennesker, der kan forsørge sig selv

Verdensmål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst

Delmål 8.5: Skab fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde med lige løn

Delmål 8.6: Hjælp unge i arbejde, uddannelse og praktik

Verdensmål 10: Stop ulighed

Delmål 10.3: Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination

Delmål 10.4: Før politik, der fremmer finansiel og social ulighed

Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

Bæredygtig by og lokalsamfund

Vi vil være en kommune i udvikling. Fredericia er allerede i rivende udvikling. Vi vil sikre, at udviklingen sker under hensyntagen til alle aspekter af bæredygtighed. Med Fredericias mange indbyggere og virksomheder, centrale infrastruktur og enestående natur på blot 134 km² skal vi have stor opmærksomhed på brugen af vores arealer. Der skal være plads til både by, land og lokalsamfund, og der skal være balance mellem beton, asfalt og natur – mellem beskyttelse og benyttelse.

Vores særlige struktur, landskaber, natur og kystområder giver muligheder og bindinger, som vi vil tage højde for og udnytter på bedste vis.

Vi vil tænke holistisk, integreret og langsigtet.

Der skal være plads til forskellighed i byrummet og i vores lokalsamfund, og her skal være rart og trygt at være. Vi vil sikre sammenhæng mellem byen indenfor voldene og boligområderne udenfor voldene – og sammenhæng mellem by og lokalsamfund.

Vi vil have bæredygtig mobilitet og en infrastruktur, som kommer både borgere, virksomheder og omgivelser til gode, og som udvikles i takt med væksten i bl.a. Kanalbyen og DanmarkC. Flere skal bruge de gode, offentlige transporttilbud, og det skal være attraktivt og naturligt at cykle og gå - det er godt for både folkesundheden og miljøet.

Det vil vi gøre:

Vi vil sikre, at kommunens fysiske planlægning bliver så bæredygtig som muligt – det gør vi i tæt dialog med bygherrer. Vi prioriterer byfortætning frem for udlægning af nye boligområder, og vi prioriterer udvidelse og etablering indenfor eksisterende erhvervsområder frem for udlægning af nye erhvervsområder.

Vi vil samarbejde med andre byer og kommuner om udvikling af best practice for bæredygtig byudvikling og planlægning.

Vi vil skabe en byudvikling med fokus på fællesskaber og sunde livsbetingelser.

Vi vil sammentænke flere funktioner, og tilskynde private lodsejere og virksomheder til også at gøre det: Tilgængelig natur, parkanlæg og andre grønne, opholdsvenlige byrum og områder med mulighed for samvær, rekreation, fysisk aktivitet og friluftaktiviteter tænkes sammen med bolig- og erhvervsområder - sammen med løsninger for klimasikring og CO₂-absorption.

Vi vil tænke i nye boformer og blandede boliger, hvor der er plads til mennesker i alle aldre og med forskellige baggrunde.

Vi vil udvikle infrastrukturen, så den tager højde for både fremkommelighed, sikkerhed, støjforhold og luftforurening. Vi vil styrke den offentlige transport og gøre den endnu grønnere. Veludbyggede, sammenhængende stier og gode faciliteter skal gøre det mere attraktivt at tage cyklen.

Vi vil arbejde for en miljøvenlig og lettilgængelig persontransport mellem centrale områder som f.eks. Kanalbyen, Fredericia Banegård og DanmarkC. Vi vil samarbejde med erhvervslivet om etablering af ny kollektiv transport, og vi faciliterer og tilskynder etablering af ordninger for samkørsel.

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- *Kommuneplan*
- *Planstrategi (herunder Trekantområdets Planstrategi)*
- *Støjhandleplan*

Særligt relevante verdensmål for dette tema:

Verdensmål 3: Sundhed og Trivsel

Delmål 3.6: Halver antallet af dræbte og sårede i trafikken

Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

Delmål 11.2: Skab billige og bæredygtige transportsystemer

Delmål 11.3: Gør byerne inkluderende og bæredygtige

Delmål 11.5: Reducér naturkatastrofers skadelige konsekvenser

Delmål 11.6: Reducér byernes miljøbelastning

Delmål 11.7: Giv alle adgang til grønne offentlige rum

Livet i naturen

Vi vil være en levende kommune. Fredericia skal fortsat være en grøn kommune, hvor fokus er at understøtte mangfoldigheden og mulighederne i naturen - til glæde og gavn for mennesker, dyr og planter.

Vi skal være kendt for vores værdifulde natur- og kulturhistoriske områder samt en attraktiv friluftsansena i naturen og på vandet. Der skal være adgang til naturområder med fokus på den rekreative, kulturhistoriske, landskabelige og naturmæssige værdi.

Vi vil øge mængden af natur, og vi vil have en bæredygtig balance i forhold til benyttelse og beskyttelse af naturområderne.

I Fredericia kobler vi byens liv og de grønne områder sammen, så der er plads til bevægelse og udfoldelse med fokus på sundhed og trivsel. Vi ønsker at skabe merværdi i de grønne områder, og vi gør det i fællesskab og tæt samarbejde med private lodsejere, foreninger og frivillige.

Det vil vi gøre

Vi vil fortsat prioritere og videreudvikle Naturpark Lillebælt, Fredericia Vold, Østerstrand, Trelde Næs og skovene, Elbodalen m/Rands Fjord mm. med udgangspunkt i, at de udgør en væsentlig del af kommunens identitet.

Vi vil prioritere og fokusere indsatserne i de grønne områder med henblik på en varieret, mangfoldig og anvendelig natur.

Vi vil formidle værdien af naturen - og værdien af at være i naturen.

Vi vil lave fælles helhedsorienteret planlægning for udviklingen af kommunens naturområder, så vi både tilgodeser natur, turisme og friluftsliv, organiseret og uorganiseret.

Vi vil skabe variation og øget biodiversitet i de grønne områder - lige fra vejrabatter og parker til skovene og kysterne. Vi vil ligeledes opfordre (virksomheder og) private lodsejere til det samme.

Vi vil have fokus på at mindske udbredelsen af invasive arter.

Vi vil arbejde for at bevare og forbedre flora og fauna - med øget fokus på erhvervs-, by- og boligområder og sikre multifunktionalitet i nye geografiske projektområder, så naturen og friluftslivet balancerer med klimaløsninger og bebyggelse mm.

Vi vil styrke samarbejde på tværs af foreninger, virksomheder, lodsejere og interessenter, bl.a. via naturråd og idrætsråd - om at skabe tilbud for alle i naturrummet - med henblik på at udnytte naturområdernes potentialer, inkl. friluftsliv og idrætsliv, og samtidig sikre værdierne heri. Vi vil skabe de bedst mulige løsninger, hvor hensyn til naturværdier og friluftsliv går hånd i hånd

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- *Naturpark Lillebælt*
- *Vision for Østerstrand*
- *Strategi for biodiversitet*
- *Plan for vådområder*
- *Forvaltningsplan for kommunens skove*
- *Kultur-, idræts og fritidspolitikken*

Særligt relevante verdensmål for dette tema:

Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

Delmål 11.4: Beskyt verdens kultur- og naturarv

Delmål 11.7: Giv alle adgang til grønne offentlige rum

Verdensmål 14: Livet i havet

Delmål 14.2: Beskyt og genopret havets økosystemer

Delmål 14.5: Beskyt kyst- og havområder

Verdensmål 15: Livet på land

Delmål 15.1: Bevar og genopret økosystemer på land og i ferskvand

Delmål 15.2: stop skovrydning og genopret ødelagte skove

Delmål 15.5: beskyt biodiversitet og naturlige levesteder

Delmål 15.8: Begræns invasive arter

Delmål 15.9: Tag hensyn til økosystemer i national og lokal planlægning

Bæredygtig vækst og erhvervsudvikling

Vi vil være en driftig kommune. Fredericia er en attraktiv kommune, hvor aktive borgere og driftige virksomheder slår sig ned og bidrager til fællesskabet og vores fælles velfærd.

Vi har fokus på at tiltrække virksomheder og udvikle vores erhverv. Her spiller Fredericias placering en stor rolle. Vi er et af landets vigtigste transportknudepunkter – både i forhold til tognettet og motorvejsnettet – og samtidig ligger en af landets største erhvervshavne i Fredericia. Det giver os nogle potentialer, som vi skal forstå at udnytte i en bæredygtig sammenhæng.

Den bæredygtige udvikling kræver også, at virksomhederne kan få kvalificeret arbejdskraft og at der er grobund for iværksætterier. Derfor har vi et særligt fokus på miljøer, der fremmer og understøtter uddannelsesinstitutioner og iværksættere.

Fredericia er med placeringen ved Lillebælt og lige midt i Trekantområdet en destination med et stort turismepotentiale. Turismen skal være bæredygtig og til gavn for både fredericianerne og turisterne.

For at tiltrække nye borgere, vil vi være en bæredygtig kommune med attraktive boliger, gode beskæftigelsesmuligheder, grønne områder, sikring mod oversvømmelser, tryghed, ren luft og gode transportmuligheder. Derfor er arbejdet med den bæredygtige udvikling på tværs af alle områder en væsentlig faktor, når vi kigger på bosætning.

I Fredericia lykkes vi i fællesskab. Den bæredygtige vækst og erhvervsudvikling sker derfor kun i et tæt samarbejde med Trekantområdet, Business Fredericia, uddannelsesinstitutionerne, virksomhederne samt andre offentlige instanser og myndigheder.

Det vil vi gøre

Vi vil sikre kvalificeret arbejdskraft til byens virksomheder i tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner og virksomhederne. Vi vil samtidig fremme Fredericias potentiale som uddannelsesby

Vi vil i tæt samarbejde med Business Fredericia skabe gode rammer for bæredygtig erhvervsudvikling og iværksætterier, og vi vil tænke hensyn til verdensmål og bæredygtighed ind i den nye erhvervsstrategi

Vi vil indgå aktivt i udmøntningen af Trekantområdets Planstrategi

Vi vil undersøge potentialerne i at skabe bæredygtig vækst i Danmark C – landets største sammenhængende erhvervsudviklingsområde

Ved planlægning skal det sikres, at borgerne ikke udsættes for sundhedsskadelige påvirkninger i forhold til bl.a. støj og luftforurening.

Vi vil have fokus på at få rensede nogle af de gamle forurenede grunde op, og vi vil arbejde på at forebygge at der opstår nye jordforureninger.

Vi vil være nysgerrige på, hvordan vi kan skabe og udvikle turismen i en langt mere bæredygtig retning. Vi vil blandt være undersøgende på mulighederne for at benytte grøn energi, når krydstogtskibene ligger i havn for at beskytte havmiljøet.

Vi vil videreudvikle vores potentiale som bosætningskommune for at trække flere borgere til kommunen

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- *Beskæftigelsesplan*
- *Planstrategi (herunder Trekantområdets Planstrategi)*
- *Bosætningsstrategi*
- *Naturpark Lillebælt*

Særligt relevante verdensmål for dette tema:

Verdensmål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst

Delmål 8.1: Skab bæredygtig økonomisk vækst

Delmål 8.3: før en politik, der skaber jobs og fremmer virksomheder

Delmål 8.9 Støt op om bæredygtig turisme

Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion

Delmål 12.6: motiver virksomheder til at agere bæredygtigt

Delmål 12.B: Skab bedre værktøjer til at overvåge effekterne af bæredygtig turisme

Verdensmål 17: Partnerskaber for handling

Delmål 17.17: tilskynd effektive partnerskaber

Bæredygtig forsyning og ansvarligt forbrug

Vi vil være klimaneutral kommune. Vi skal være ansvarlige forbrugere af vores ressourcer. Ansvarligt forbrug skal være vores mantra, og den cirkulære tankegang skal være fremtrædende blandt borgere, foreninger og virksomheder.

Energi og varme

Vi vil gå foran og arbejde efter at blive klimaneutral kommune i 2050. Vi vil bidrage til den grønne omstilling, og vi vil være åbne overfor nye metoder og potentialer i forhold til energibesparelser og for at få mere vedvarende energi og overskudsvarme ind i energisystemerne.

Drikkevand:

Vi skal også i fremtiden trygt kunne drikke vandet fra hanerne, og virksomhederne skal fortsat have adgang til tilstrækkelige mængder af vand – både godt, rent drikkevand og vand til tekniske formål.

Spildevand og regnvand

Håndtering af spildevand skal sikre et godt vandmiljø, og håndtering af overfladevand skal sikre at værdier ikke går tabt ved oversvømmelser. Dette skal der arbejdes med i tæt samarbejde med Fredericia Spildevand & Energi A/S.

Affald:

Ressourcerne skal udnyttes optimalt og spild skal minimeres. Samtidig skal vi fortsat være i front, når det gælder sortering og genanvendelse af affald. Vi skal tænke i cirkulær økonomi og vi skal arbejde for reduktion af affald og øget genbrug.

Faktaboks: Der dannes mindre grundvand i Fredericia, end vi bruger til drikkevand. 40% af forsyningsbehovet dækkes ved import/tilførsel fra nabokommuner. Mange steder er grundvandskvaliteten under pres pga. forurening med miljøfremmede stoffer (pesticider, benzinstoffer, chlorede opløsningsmidler m.v.)

Det vil vi gøre

Vi vil via vandforsyningsplanen sikre at vandkvaliteten og forsyningssikkerheden er i orden. Samtidig vil vi være åbne og nysgerrige overfor brug af alternative vandkvaliteter, når høj vandkvalitet ikke er nødvendig.

Vi vil øge beskyttelsen af vores grundvandsmagasiner, og vi vil fastholde og udvikle samarbejdet med vore nabokommuner om grundvandsbeskyttelse og vandforsyning.

Vi vil tage hensyn til grundvandet i vores byudvikling i områder med særlige drikkevandsinteresser, og rejse ny skov, der bidrager til at beskytte vore grundvandsinteresser.

Energi og varme:

Vi vil sammen med nabokommunerne og forsyningsselskaberne arbejde for en fortsat udvikling af vores fjernvarmesystem.

Vi vil bidrage til udviklingen af nye og cirkulære løsningsmodeller og systemer, der medvirker til at mindske klimaaftrykket og reducere brugen af nye ressourcer. Vi vil medvirke til, at vore borgere og virksomheder bliver endnu bedre til at tænke i genbrug, kredsløb, synergier og deleordninger.

Spildevand og regnvand:

Vi vil fortsætte indsatsen for at sikre et godt vandmiljø sammen med Fredericia Spildevand og Energi A/S. Vi sætter fokus på renovering og tilpasning af kloaknettet, så det kan rumme de store mængder af nedbør ved skybrud, som forventes at blive hyppigere på grund af klimaændringerne.

Affald:

Vi vil basere vores nye affaldsplan i 2020 på FN's verdensmål og cirkulær økonomi (affalds minimering og genanvendelse – ressourcerne skal blive i kredsløbet).

Vi vil sikre bæredygtig forsyning i tæt samarbejde med forsyningsselskaberne og brugerne

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- *Spildevandsplan, klimatilpasningsplan, risikostyringsplan.*
- *Vandløbsregulativer, vandplaner.*
- *Indsatsplan og vandforsyningsplan for drikkevand.*
- *Strategisk energiplan 2020*
- *Affalds- og ressourcestrategi. Nb: ny Affaldsplan i 2020.*
- *Ny klimaplan i efteråret 2020 ifm DK2020*
- *(projekt ren by og projekt ren natur)*

Særligt relevante verdensmål for dette tema:

Verdensmål 6: Rent vand og sanitet

- Delmål 6.3: Styrk vandkvaliteten, og rens og brug spildevand bedre
- Delmål 6.4: Gør vandforbruget effektivt og sikr forsyningen af ferskvand
- Delmål 6.5: Indfør integreret styring af vandressourcer
- Delmål 6.6: Beskyt og genopret økosystemer i og omkring vand
- Delmål 6.B: Støt lokal håndtering af vand og sanitet

Verdensmål 7: Bæredygtig energi

- Delmål 7.2: Forøg andelen af vedvarende energi globalt

Verdensmål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst

- Delmål 8.4: Brug ressourcerne effektivt i forbrug og produktion

Verdensmål 12: ansvarligt forbrug og produktion

- Delmål 12.2: Brug og håndter naturressourcer bæredygtigt
- Delmål 12. 3: Halver det globale madspild per person
- Delmål 12.4: reducer affaldsmængden betydeligt
- Delmål 12.6: Motiver virksomheder til at agere bæredygtigt

Verdensmål 13: Klimaindsats

- Delmål 13.1: Styrk modstandskraft og tilpasningsevnen til klimarelaterede katastrofer
- Delmål 13.3: Opbyg viden og kapacitet til at imødegår klimaforandringer

Kommunen som bæredygtig koncern

Vi vil være en handlekraftig koncern. Fredericia Kommune er med cirka 4.000 ansatte den største arbejdsplads i kommunen. Det forpligter. Vi skal gå foran og agere ansvarligt. Så vi med rette og hele vejen rundt - både socialt, økonomisk og miljømæssigt - kan kalde os en bæredygtig koncern.

Vores medarbejdere er handlekraftige, motiverede og løsningsorienterede. I mødet mellem 4000 ansatte, 52.000 borgere, virksomheder og foreninger skabes de vigtige løsninger og de gode historier. Gode historier, der skal fortælles og tjene som oplysning, så vi alle arbejder efter fælles mål og træffer de bæredygtige valg.

Fredericia Kommune skal være en bæredygtig, sund, attraktiv og socialt ansvarlig arbejdsplads, hvor der er gode rammer for medarbejdernes arbejdsliv, Vi vil gerne have vore medarbejdere hos os i mange år og fremme kommunen som en arbejdsplads, hvor medarbejderne er arbejdsdygtige i mange år.

Vi vil som koncern arbejde hen mod at være CO₂-neutral i 2030. Vi vil stille højere krav til grønne, energirigtige løsninger og inddrage elementer af cirkulære principper i vore kommunale bygninger. Det gælder både i eksisterende bygninger og ved nye bebyggelser. Vi går foran i forhold til at tænke cirkulær økonomi - ved at stille større krav blandt andet gennem indkøb af varer og tjenesteydelser og et mere ansvarligt forbrug i koncernens øvrige drift.

Det vil vi gøre

Vi vil bruge verdensmålene som vores fælles løftestang for udviklingen af Fredericia Kommune som koncern.

Vi vil danne nye handlekraftige fællesskaber på tværs af koncernen. Vi sætter holdet efter opgaven og løfter medarbejdernes kompetencer efter fremtidens behov.

Vi har fokus på det rummelige arbejdsmarked og tager et socialt ansvar i ansættelser på særlige vilkår. Vi arbejder med sundhedsfremme og forebyggelse og fokuserer på et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø samt forebyggelse af stress på kommunens arbejdspladser.

Vi arbejder hen imod, at driften af Fredericia Kommunes skoler, institutioner, rådhus, kommunale transport og gadebelysning med videre ikke er forbundet med udledning af CO₂ i 2030. Vi følger udviklingen af det energiforbrug og den CO₂-udledning, der er forbundet med driften af Fredericia Kommune som koncern.

Vi øger vores fokus på at sikre det mest optimale forbrug af el, vand, varme og køling, så vi undgår et unødigt forbrug. Og vi skærper kravene til den kommunale vognpark og prioriterer alternative drivmidler med mindst mulig CO₂-udledning.

Vi vil sikre økonomisk bæredygtighed ved at være en agil og tilpasningsdygtig kommune, som vedvarende har fokus på nye, smarte løsninger, metoder og muligheder, der understøtter en sikker og effektiv drift. Vi udvikler og afprøver teknologier, som bidrager til reduceret

energiforbrug og CO₂-udledning. Vi deltager i demonstrationsprojekter, der fremmer nye energiteknologier, og vi inddrager relevante samarbejdspartnere.

Vi tænker i cirkulær økonomi. Ressourcer udnyttes optimalt ved at tænke i genbrug, kredsløb og minimering af spild inden for alle områder i koncernen. Affaldsområdet er vigtigt, og som koncern skal vi gå foran med de gode eksempler.

Vi sætter fokus på grønnere indkøb, prioriterer forbrug af grønnere produkter internt i koncernen og stiller højere krav til vore leverandører i forhold til grønnere produkter og grønnere fragt. Ved at stille miljøkrav i forbindelse med indkøb, kan vi gå foran i forhold til at tænke cirkulær økonomi.

Faktaboks: Realdania har med hjælp fra den grønne tænke tank CONCITO og det internationale bynetværk C40 taget initiativ til, at der sættes skub i indsatsen for at opfylde Paris-aftalen på kommunalt niveau. Det sker ved, at 20 kommuner heriblandt Fredericia Kommune er udvalgt til at samarbejde om at udarbejde målrettede og handlingsorienterede klimaplaner. Fredericia Kommune skal som DK2020-kommune udarbejde en klimaplan som er i overensstemmelse med Paris-aftalen. Klimaplanen skal definere, hvordan kommunen skal opnå målet om CO₂ neutralitet i 2050 og ambitiøse delmål i f.eks. 2030. Desuden skal Fredericia Kommune demonstrere, hvordan man kan tilpasse sig de øgede vandmængder på kort og langt sigt.

Eksisterende politikker, strategier, planer mv.:

- Udbuds- og indkøbspolitik
- Personalepolitik
- Hænder nok

Særligt relevante verdensmål for dette tema (temaet rummer mange områder indenfor bæredygtig udvikling og spiller derfor ind i en række verdensmål og delmål. Derfor er det kun de overordnede verdensmål, der nævnes nedenfor):

Verdensmål 3: Sundhed og Trivsel

Verdensmål 5: Ligestilling mellem kønnene

Verdensmål 7: Bæredygtig energi

Verdensmål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst

Verdensmål 10: Mindre ulighed

Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion

Verdensmål 13: Klimaindsats

Vandet omkring os

Med en placering ved det smukke Lillebælt og med Rands fjord, Gudsø Vig og flere åer, der går gennem kommunen, har vandet en særlig betydning for Fredericia og i forhold til mange borgeres trivsel. Der er strande og våde engområder, som tiltrækker både fugleliv og bosættere, og også turismen og tilstødende erhverv vokser. En af landets største erhvervshavne ligger ligeledes i Fredericia, hvilket har og har haft en stor indflydelse på hele kommunens udvikling. Vandet har således en meget vital betydning for Fredericia.

Der er brug for at vi sammen med Middelfart og Kolding beskytter bæltet og kystområderne, så Lillebælts flora og fauna bevares. Vi skal i fællesskab tage vare på Naturpark Lillebælt og sikre en udvikling, der fremmer bæredygtig turisme. I Fredericia skal både borgere og gæster kunne nyde godt af vandet omkring os. Vand gi'r liv! Vandkvaliteten skal være i orden.

Kanalbyen er et af kommunens vigtigste byudviklingsprojekter, og vil på sigt rumme mange boliger og arbejdspladser, der dermed får en central placering lige ved Lillebælt.

Men havvandet, regnen og stærk vind kan også give oversvømmelser. Klimaforandringerne betyder, at Fredericia er et risikoområde i forhold til vandstandsstigninger, og derfor kræver gode klimasikringsløsninger.

I Fredericia kommune har vi grundvandsdepoter, som er en vigtig kilde til borgernes sundhed. Vandet bliver også brugt af Fredericias virksomheder, som er afhængige af store mængder rent vand i deres produktion. Vi må derfor i fællesskab tage særligt vare på vores grundvand og undgå miljøfremmede stoffer, som på sigt kan trænge ned i grundvandet.

Store mængder regn- og spildevand skal året rundt håndteres. Én af målsætningerne er, at vi i højere grad kommer til at arbejde sammen omkring vores vandforbrug og vandets kredsløb, og ser det som en helhed. Regn- og spildevand udgør en stor og betydelig del af de vandmængder, som påvirker de naturlige vådområder, overfladevandet såvel som grundvandet, og derfor skal der tænkes i nye løsninger, således at vores samlede vandressource håndteres mere bæredygtigt.